

بقلم : سرکار سرهنگ غلامحسین وفا

اطلاعاتی راجع

به خط و خطان

دیپاچه

بررسی علوم معرفت الاثار و معرفت اللغات نشان میدهد هنگامیکه در جنوب خاوری وادی نیل چندین هزار مهندس و بنا و معمار و حجار و نجار بنای ابوالهول را میگذاردند و مدفن را میس « اهرام » را مانند کوه باشکوه می ساختند يك ماضی طولانی در پشت سر داشتند و میدانستند پیشینان آنها با عظمت و جلال در کاخهای بلند و ساختمانهای بزرگ : « لو کسور » و « سقاره » و « انیس الوجود » سلطنتی برآزنده داشته و بایک تمدن درخشانی در سنگهای بزرگ و ستونهای کاخها و سقفهای ساختمانها اثرات گرانبهای خود را گذاشته و رفته اند چنانکه حالا پس از پنج و شش هزار سال می بینند ابوالهول که بتازگی زنك و غبار چندین صدساله از چهره و اندامش زدوده شده لبهای خود را که سالها فرو بسته بود بازمی خندی عجیب و حیرت آور باز کرده و از عظمت دیرینه و تمدن باستانی عهد خود که ملل مجاور او مانند یونان و فنیقی ها بهره میبرند خبر میدهد .

دکتر گستاو لوبون فرانسوی مینویسد : « اگر در دو سه قرن پیش جهانگردی خرابه‌های قدیم آسیا و سرزمین فراغنه را میدید که با آن خرابی و شکستگی يك درخشندگی فوق‌تعمور در اثبات عظمت پیشینان نشان میدهد گمان میکرد اینها نشانه‌های قرون اولیه و آثار اوایل عهد خلقت میباشدند حتی تا زمانی خیلی نزدیک کسی راشك و شبیه نبود که بیشتر از پنج تا شش هزار سال از منشاء عالم و مبدأ عهد خلقت بنی آدم نمی‌گذرد ولی علم معرفت الاثار صفحه تاریک تاریخی را از زنگار جهل و موهومات پاك و معلوم نمود که بساملل مختلفه و طوایف و دول گوناگون و شهرهای بی‌شمار در صحنه تاریخ دنیا نمودار شده و از میان رفته‌اند که ارواح هر دوت‌ها و همیریس‌ها برای درج و بنظم آوردن تاریخ آنها آگاه نشده است .»

شانپولیون خاور شناس معروف فرانسه و دکتر توماس اینج انگلیسی پس از بیست و سه سال زحمت خطوط هیرو گلیفی مصریان را که در معابد و هیکل های قدیم مصر بود کشف کردند و به اسراری که در آنها نهفته بود پی بردند .
 بوتاولیاریو Botaveliario از میان ریکهای صحرای آشور شهرهای بزرگ و ساختمانهای مهم باستانی کشف نمود .

دومورگان De Morgan فرانسوی در تل‌ها و خرابه‌ها و پست و بلندیهایی زمین شوش و شوشتر ایران ، آثار گرانبهایی که از يك تاریخ درخشان گذشته ایران حکایت می‌کند بدست آورد که از خطوط و نقوش سنک‌ها و هنرهای زیبای آنها معلوم میشود در آن سر زمین تمدن قرون متوالی سلاطین بزرگ یا عظمت پشت سر هم سلطنت میکردند .

راولینسون Ravelineson و اوپرت Oport از خواندن و استخراج معانی کتابهایی که در کتابخانه عمارت نینوا که از سه هزار و هشتصد سال پیش مانده بود مطالب مهم و گرانبهایی در دسترس عموم قرار دادند

بالتیجه خطوط و نقوش که از دول و ملل و کشورهای قدیمی در مشرق زمین عموماً و از ایرانی و مصری و آشوری و فنیقی و بابلی و کلدانی خصوصاً باقی مانده وجود یک تمدن درخشان بسیار قدیمی را ثابت مینماید و بعلاوه طرز فکر و عقاید و ادیان و قوانین آنان را تا حدی نشان داده و پیدایش خط و نوشتن و صوت ها و اعراب و ترقیات تدریجی آنها را معلوم ساخته و از ادوات و تشابهات ادبی آنها اطلاعاتی بدست میدهد.

« بقیه دارد »

تبریز - دیماه ۱۳۲۷

مأخذ: کتاب پیدایش خط و خطاطات تألیف آقای عبدالمحمد ایرانی (۱۳۴۵ هجری) مدیر روزنامه چهره نما در مصر که از شصت و هشت کتاب بزبانهای مختلفه اقتباس گردیده است

